nin Şimali Qafqaz federal dairəsindəki səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini Arkadi Yegelev açıqlama verib. Deyib ki, beynəlxalq xətdən keçən və beynəlxalq terroristlər kimi İnterpolun siyahısına daxil edilmiş cinayətkarların axtarışı və müəyyən edilməsi sahəsində əməliyyat cəhətdən əhəmiyyətli materialların qarşılıqlı mübadiləsi gedir. O, Azərbaycanın öz regionunda siyasi və iqtisadi sabitliyin möhkəmlənməsində təcrübəsinin Rusiya üçün səmərəli olduğunu qeyd edib. "Biz sizin cəmiyyətdə tolerantlığın şərtlərini bilirik. Onlar bizim üçün, xüsusilə də sərhədyanı vilayət subyektləri üçün mü-

bitliyi daha da möhkəmləndirən Azərbaycanı iqtisadi münasibətlərin inkişafında lider adlandırıb. "Sizin lider olan mövqeniz, bu biznesin inkişafı üsulları və metodları bizim üçün ibrətamiz nümunədir və biz sizə bu köməyə görə minnətdar olarıq". Azərbaycanın Şimali Qafqazda sabitliyin möhkəmlənməsində hansı rolu oynaya bilməsinə dairə sualı cavablandıraraq o həmçinin deyib ki, əzəldən burada yaşayan və əsasən müsəlmanlardan ibarət olan əhali arasında ahəngdar kübar cəmiyyətin qurulmasında Azərbaycan nümunədir və biz ilk növbədə bu sahəni təbliğ etməli və ondan istifadə etməliyik. A.Ye-

nın, konstitusiya hakimiyyətinə qarşı separatçı, millətçi mübarizə formalarının kənar qüvvələrin diktəsi ilə təşkili bu gün artıq müəyyən olunmuş faktdır. Hüquq-mühafizə orqanlarının və xüsusi xidmət orqanlarının fəaliyyətinin əsas məqamları bir sıra lider bandalarının məhv edilməsidir. Onlar istənilən halda və istənilən şəraitdə bu cinayətlərin başında olub və onu maliyyələşdiriblər. Onların və hələlik azadlıqda olan lider bandalarının neytrallaşdırılması sözsüz ki, həm terror təhlükəsini, həm də ağır və xüsusi ağır cinayətlərin sayını azaldacaq".

P.SULTANOVA

sında əməkdaşlığın və qarşılıqlı münasibətlərin inkişafına xüsusilə diqqət yetirirdi. Məhz bunun nəticəsi idi ki, Polşa Azərbaycanın ümummilli, taleyüklü məsələsi olan Qarabağ probleminin həllində birmənalı olaraq Azərbaycanın mövqeyindən çıxış edir, sözügedən konfliktin ölkəmizin ərazi bütövlüyü prinsipinin təmin olunması çərçivəsində həllini önə çəkir və çəkirdi. Bugünlərdə isə Lex Kaçinski başda olmaqla həyat yoldaşının, yaxın silahdaşlarının əyləşdiyi təyyarənin Rusiya səmasında – Smolenskdə qəzaya uğraması və onların faciəli şəkildə həlak olması bütün dünyanı, o cümlədən Azərbaycan xalqını, bizləri dərin kədərə bürüdü". Bu fikirləri mətbuata açıqlamasında Sosial Rifah Partiyasının (ASRP) sədri, millət vəkili Xanhüseyn Kazımlı dilə gətirib: "Məsəl var, dost itkisi ağır olur. Doğrudan da, Azərbaycan

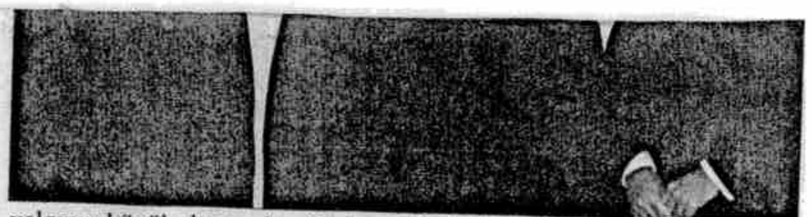

xalqının böyük dostu olan Kaçinskinin, onun silahdaşlarının və digər polşalıların faciəli ölümü xalqımız üçün ağır itkidir. Biz hələ də bu hadisənin şoku içindəyik. İnanmaq olmur ki, Polşa kimi bir dövlətin başçısı, özü də dünyada tanınmış bir siyasətçi və onun silahdaşları bu cür faciəli şəkildə dünyalarını dəyişiblər. Bildiyiniz kimi, baş vermiş faciə ilə bağlı Polşanın ölkəmizdəki səfirliyində də anım mərasimi keçirilir, hər gün səfirliyi ziyarət edənlərin sayının ardı arası, demək olar ki, kəsilmir. Bu mərasimə Azərbaycanın dövlət rəhbərləri, ölkəmizin siyasi və qeyri-hökumət təşkilatlarının təmsilçiləri, millət vəkilləri və digər-

ləri başsağlığı vermək üçün qatılırlar. Bugünlərdə mən özüm də Polşa səfirliyini ziyarət edərək, dost ölkənin səfirinə və səfirliyin əməkdaşlarına xalqımızın, o cümlədən partiyamızın adından başsağlığı verdim, dərin üzüntümüzü ifadə etdim. Baş vermiş hadisə nə qədər ağır və faciəli olsa da, inanmaq istəyirəm ki, Lex Kaçinskinin əməlləri bundan sonra da yaşayacaq, davam edəcək. Onun özünün də yaxından iştirakıyla qurulan, strateji müttəfiqlik səviyyəsinə çatan Polşa-Azərbaycan münasibətləri bundan sonra da uğurla davam edəcək və etdiriləcək. Buna heç kimin şübhəsi olmasın".

Kamil HƏMZƏOĞLU

Azərbaycanda yol-nəqliyyat hadisələri

ÖLÜM HALLARININ "SƏSSİZ EPİDEMİYASI"

Qreqori Yedjeyçak,
Dünya Bankının Azərbaycan üzrə meneceri

Patrisio V. Markez,
Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə aparıcı səhiyyə mütəxəssisi

Bu gün Azərbaycan əhalisi yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində ölüm hallarının "səssiz epidemiyası" ilə üzləşir. Dünya Bankının bu yaxınlarda hazırladığı "Yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində ölüm hallarına qarşı mübarizə: Avropa və Mərkəzi Asiyada yolların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi" adlı hesabatında göstərilir ki, nəqliyyat vasitələri parkının daha kiçik olmasına və adambaşına nəqliyyat vasitəsindən istifadə zamanı qət edilən məsafənin nisbətən azlığına baxmayaraq, Azərbaycanda insanların yol-nəqliyyat qəzalarında alınan bədən xəsarətləri nəticəsində ölməsi ehtimalı bir çox Qərbi Avropa ölkələrinə nisbətən 2-3 dəfə yüksəkdir.

Keçmiş Sovet İttifaqının digər ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycanda da yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində bədən xəsarətlərinin alınması və ölüm halları əsasən əmək qabiliyyətli insanları əhatə edir və burada yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində ölüm hallarının təxminən 40 faizi piyadaların payına düşür. Yolların pis vəziyyəti, sürücülərin təhlükəli davranışı, yol-nəqliyyat sahəsində qanunvericiliyin səmərəli icra olunmaması bu problemi daha da ciddiləşdirir. Sürücülər sürət həddini aşır, yol hərəkəti qaydalarını kobud şəkildə pozur, hətta qabaq oturacaqlarda da təhlükəsizlik kəmərlərindən və uşaq oturacaqlarından istifadə olunmur, nəqliyyat vasitələri sərxoş vəziyyətdə idarə edilir, mobil telefonlardan istifadə zamanı diqqət yayınır. Gənc sürücülər və 18-25 yaşlı sərnişinlər yol qəzaları riskinə daha çox məruz qalırlar.

Yol hərəkəti ilə bağlı təhlükələrin cəmiyyətə təsiri bir çox hallarda görünmür, amma keçmiş Sovet İttifaqı ölkələrində yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində ölüm halları, bədən xəsarətlərinin iqtisadi dəyəri çox yüksəkdir. Azərbaycan yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində ildə təxminən 1,2 milyard ABŞ dolları itirir. Qeyd etmək lazımdır ki, bunlar yalnız insan itkiləri deyil, eyni zamanda ölkənin ödədiyi çox ciddi iqtisadi məsrəflərdir.

Narahatlıq doğuran amillər sübut edir ki, Azərbaycanda yol təhlükəsizliyinin bərbad vəziyyəti və sürücülərin pis vərdişləri ciddi problem olaraq qalır. Bu məsələdə müxtəlif nazirliklərinin, polisin, yerli hakimiyyətin, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının və ümumiyyətlə, əhalinin fəal iştirakına ciddi ehtiyac var, əks halda avtomobil nəqiyyatı qəzalarının kəskin artması gələcəkdə də davam edə bilər.

Hesabatda orta müddət ərzində yol təhlükəsizliyinin artırılması üçün bir sıra tədbirlər haqqında məlumat verilir. Onlar aşağıdakılardır:

* Müxtəlif nazirliklərin və digər dövlət təşkilatlarının, işgüzar dairələrin və vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının iştirakının dəstəklənməsi və əlaqələndirilməsi məqsədilə ümumi fəaliyyətə görə cavabdehlik daşıyacaq aparıcı orqanın təyin olunması, onun texniki potensialının gücləndirilməsi.

* Ölçülə bilən hədəfləri əhatə edən və yüksək səviyyədə dəstəklənən orta və uzun müddətli konsepsiyaların, sistemə aid strategiyaların və tədbirlər planlarının hazırlanması. Kəmiyyət hədəflərinin müəyyənləşdirilməsi diqqəti daha təkmil proqramlara, resurslardan daha səmərəli istifadə edilməsinə və yol təhlükəsizliyinin artırılmasına gətirən nəticələrə cəmləşdirməyə imkan yaradır.

* Həmin səylərin orta müddətdə dəstəklənməsi üçün lazımi səviyyədə davamlı maliyyələnin təmin edilməsi.

* Yol təhlükəsiziyi sahəsində əsas qanunvericilik tələblərinin Avropa normaları ilə daha yaxşı uyğunlaşdırılması və yol-nəqliyyat sahəsində qanunvericiliyin səmərəli icrasının təmin edilməsinə əlavə səylərin cəlb olunması.

* Təhlükəsiz yol şəbəkəsinin planlaşdırılması ilə bağlı prioritet müdaxilələrin müəyyən edilməsi.

* Xüsusilə şəhər ərazilərində sürət həddinin aşılmasına, nəqliyyat vasitəsinin sərxoş vəziyyətdə idarə edilməsinə, nəqliyyat vasitəsinin idarə edilməsi zamanı mobil telefondan və ya mesajlaşma cihazlarından istifadə edilməsinə görə diqqətin yayılması, təhlükəsizlik kəmərlərindən və uşaq oturacaqlarından istifadənin məcburiləşdirilməsi, gənc sürücülərlə bağlı risklərin azaldılması və piyadaların, xüsusilə ən zəif qruplar olan uşaqların və yaşlıların müdafiə edilməsinə münasibətdə "dözülməzlik" yanaşmasının qəbul edilməsi.

* Səhiyyə sisteminin restrukturizasiyası üzrə daha geniş təşəbbüslər çərçivəsində qəzadan dərhal sonra və tibb müəssisələrində travmatologiya xidmətlərinin idarə edilməsi üçün yeni təşkilati və idarəçilik modellərinin qəbul edilməsi vasitəsilə təcili tibbi yardım xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi.

* Xüsusilə regional səviyyədə planların hazırlanması üçün ölkə miqiyasında yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində bədən xəsarətləri üzrə müşahidə sistemlərinin təkmilləşdirilməsi, ölkə miqyasında yol təhlükəsizliyi sahəsində icmalların dəstəklənməsi, proqram və müdaxilələrin təsirinin qiymətləndirilməsi.

Digər dünya təşkilatları ilə birlikdə, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və Qlobal Yol Təhlükəsizliyi üzrə komissiya və digər çoxtərəfli inkişaf bankları ilə əməkdaşlıq edən Dünya Bankı BMT-nin 2011-2020-ci illər üzrə qəbul etdiyi "BMT-nin yol təhlükəsizliyi üzrə tədbirlər onilliyinə" uyğun olaraq yol təhlükəsizliyi üzrə milli planların icrası sahəsində Azərbaycan Respublikasına texniki və maliyyə yardımını göstərməyə davam edəcək.

Bu gün tədbir görməklə biz insanların həyatını xilas edə, bədən xəsarətlərini, əlilliyi və yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində bədən xəsarətləri və ölüm halları ilə bağlı yüksək iqtisadi və sosial məsrəfləri azalda bilərik.

QEYD: Yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində ölüm hallarına qarşı mübarizə: Avropa və Mərkəzi Asiyada yolların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi" hesabatını aşağıdakı ünvandan yükləmək olar: http://go.worldbank.org/DR6NO0B0P0

"Dağlıq Qarabağ Mərkəzi" yaradılacaq

MİLLİ QEYRİ-HÖKUMƏT TƏŞKİLATLARI FORUMU YENİ LAYİHƏYƏ START VERİB

Trend Xəbərlər Şirkətinin mətbuat mərkəzində dünən Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumu (MQF) tərəfindən "Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin milli və beynəlxalq QHT-lər vasitəsilə dünya ictimaiyyətinə çatdırılması" adlı layihənin təqdimat mərasimi keçirilib.

MQF sədri Rauf Zeyni rəhbərlik etdiyi qurumun Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin milli və beynəlxalq QHT-lər vasitəsilə dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün bu istiqamətdə layihə həyata keçirəcəyini qeyd edib. Layihə haqqında məlumat verən MQF sədri onun 5 ay müddətində davam edəcəyini söyləyib.

R.Zeyni bu layihənin Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin QHT-lər vasitəsilə ardıcıl və sistemli olaraq beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasına yeni stimul verəcəyini, həmçinin bu istiqamətdə mövcud olan boşluqların aradan qaldırılmasına müsbət təsir göstərəcəyini qeyd edib. Onun sözlərinə görə, layihənin həyata keçirilməsi zamanı milli QHT-lərin beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq imkanları artacaq: "Aprel ayından etibarən beş ay müddətində Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı layihə həyata keçiriləcək. Layihəyə 10 min manat ayrılıb. 5500 manat layihəni icra edənlərin əmək haqlarına sərf ediləcək. Yerdə qalan 4500 manat layihənin icrasına xərclənəcək. Beynəlxalq hüquq normalarına görə haqq-ədalət Azərbaycanın tərəfindədir. Lakin dünya ictimaiyyətinin gözü qabağında işğalçı dövlət dəstəklənir. Avropa Birliyi, ATƏT və digərləri Dağlıq Qarabağın işğaldan azad olunması ilə bağlı mövqelərini bildirmirlər. Onların bizimlə əməkdaşlıq etmələrinə baxmayaraq, bu məsələdə ikili standartlıq göstərirlər. Biz də bu istiqamətdə səylərimizi artırmalı, fəaliyyətimizi gücləndirməliyik. Bu, Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına da ciddi təsir göstərəcək. Bununla bərabər, layihənin daha effektiv həyata keçirilməsi üçün Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun ofisində Dağlıq Qarabağ Mərkəzi yaradılacaq. Mərkəz vasitəsilə Dağlıq Qarabağ həqiqətlərinin mütəmadi olaraq beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması təmin olunacaq".

O, həmçinin MQF-nin layihə çərçivəsində digər işlər görməyi planlaşdırdığını da qeyd edib. R.Zeyni Dağlıq Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün bu yöndə milli QHT-lərin imkanlarını səfərbər etmək, Azərbaycan QHT-lərinin beynəlxalq aləmə inteqrasiyasına çalışmaq, beynəlxalq QHT-lərlə təcrübə mübadiləsi aparmaq istiqamətində iş aparacaqlarını da vurğulayıb.

MQF sədri layihə çərçivəsində Azərbaycan QHT-lərinin Beynəlxalq təşkilatlara üzv olunması ilə bağlı treninqlərin keçiriləcəyini də vurğulayıb: "Bu gün Azərbaycanda 2500 QHT Ədliyyə Nazirliyinin qeydiyyatından keçib. Onlardan yalnız 20-si Beynəlxalq təşkilatların üzvüdür. Bu çox azdır. Beynəlxalq təşkilatlara üzv olmayanda ölkəni təmsil etmək olmur. Ona görə də biz layihə çərçivəsində "Beynəlxalq təşkilatlara necə üzv olmalı" adlı treninq və tədbirlər keçirəcəyik".

Foruma üzv olan və olmayan təşkilatları layihəni dəstəkləməyə çağıran R.Zeyni indiyə kimi bununla bağlı müəyyən işlərin görüldüyünü də xatırladıb. O əlavə edib ki, bundan sonra bu istiqamətdə yeni texnologiyalar tətbiq etmək lazımdır.

Aqil LƏTİFOV